Turvallisuuskomitea
Säkerhetskommittén
The Security Committee

Vesa Valtonen

**Lausunto**

1 (2)

28.3.2017

FI.PLM.2017-1336
18/40.99.00/2017

VNS 3/2017 vp Valtioneuvoston puolustusselonteko

## Puolustusvaliokunnan kuuleminen 29.3.2017 - Kokonaisturvallisuuden konsepti, yhteiskunnan kriisinsietokyky

### 1 Puolustusselonteko ja kokonaisturvallisuus

Puolustusselonteko linjaa maanpuolustuksen kehittämistä 2020-luvun puoliväliin. Maanpuolustuksella yhtenä seitsemästä yhteiskunnan elintärkeästä toiminnosta (VNp/YTS2010) on keskeinen merkitys yhteiskunnan varautumiselle myös sotaa alemman asteisissa kriiseissä. Tämä näkökulma on tuotu puolustusselonteossa kohtuullisesti esille sivuilla 15 ja 18, joilla todetaan kokonaisturvallisuuden toimintamallin hyödyntäminen varautumisessa sekä kiinteä käytännön yhteistyö, sisältäen tarvittavat sopimukset ja harjoittelu. Samassa yhteydessä tuodaan esille myös suomalaisen asevelvollisuuden ja kansalaisten maanpuolustustahdon vahvistavan yhteiskunnan kriisinsietokykyä.

Selonteon yhteenvedossa todetaan, että *"Konfliktien luonteen monimutkaistumisesta aiheutuvat vaatimukset suomalaiselle kokonaisturvallisuuden toimintamallille sekä yhteiskunnan kriisinsietokyvylle tulee arvioida perusteellisesti yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivittämisen yhteydessä"*. Tähän ei ole puolustusselonteon varsinaisessa tekstiosassa esitetty täsmällisempää lähdettä, mutta lauseen alun "monimutkaisuus" tosiasiallisesti asettaa haasteita varautumiselle. "Monimutkaisuuden arviointi perusteellisesti" ei lähtökohtaisesti ole Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivittämisen päämäärä. Sitä pitää jatkuvasti arvioida olemassaolevissa valmiuden ja varautumisen organisaatioissa ja yhteistyöelimissä. Näin tehdäänkin mm. Turvallisuuskomiteassa sekä valmiuspäällikkö- ja valmiussihteerikokouksissa.

### 2 Kokonaisturvallisuuden konsepti ja yhteiskunnan kriisinsietokyky

Kokonaisturvallisuuden konseptin kuvaavin kirjaus on vuoden 2012 puolustusselonteosta: *"Suomalaisen yhteiskunnan varautuminen toteutetaan kokonaisturvallisuuden periaatteella, joka tarkoittaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamista viranomaisten, elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana."* Konsepti vastaa laaja-alaisesti nimenomaan konfliktien monimutkaisuuteen ja osallistaa relevantit turvallisuustoimijat.

Suomalaisen varautumisen mallin perusperiaatteet päivitetään Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivitystyön yhteydessä. Päivityksen tärkein tavoite on selkiyttää konsepti siten, että se sopii sovellettavaksi myös kunnissa ja tulevissa maakunnissa. "Yhteiskunnan kriisinsietokyky" elintärkeänä toimintona suunnitellaan päivitettäväksi aiempia strategioita laajemmaksi: *Henkisellä kriisinkestävyydellä tarkoitetaan yksilöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan sekä kansakunnan kykyä kestää turvallisuustilanteiden aiheuttamat henkiset paineet ja kykyä selviytyä niiden vaikutuksilta.* Toimeenpano edellyttää monialaista osallistumista ja yhteistyötä, jossa opetustoimella ja järjestöillä on tärkeä rooli.

**Postiosoite**
**Postadress**
**Postal Address**
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

**Käyntiosoite**
**Besöksadress**
**Office**
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

**Puhelin**
**Telefon**
**Telephone**
0295 16001
Internat. +358 295 16001

**Faksi**
**Fax**
**Fax**
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

**s-posti, internet**
**e-post, internet**
**e-mail, internet**
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi

## 3 Kokonaisturvallisuus ja selonteot

Turvallisuutta käsittelevät selonteot palvelevat ensisijaisesti hallinnonalakohtaisia poliittisia ja resursseihin liittyviä linjaustarpeita. Niissä esitetyt toimintaympäristökuvaukset ovat keskeisiä perusteltaessa muutosten vaikutuksia turvallisuuden resursointiin.

Kokonaisturvallisuus konseptina ei tarvitse omaa selontekoa, mutta kaikissa turvallisuuteen liittyvissä selonteoissa olisi tärkeää tunnistaa niiden kytkeytyminen varautumisen yleisiin periaatteisiin.

Pääsihteeri Vesa Valtonen

Jakelu Eduskunnan Puolustusvaliokunnan jäsenet

Tiedoksi Turvallisuuskomitean puheenjohtaja ja Turvallisuuskomitean sihteeristö

**Postiosoite**
**Postadress**
**Postal Address**
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

**Käyntiosoite**
**Besöksadress**
**Office**
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

**Puhelin**
**Telefon**
**Telephone**
0295 16001
Internat. +358 295 16001

**Faksi**
**Fax**
**Fax**
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

**s-posti, internet**
**e-post, internet**
**e-mail, internet**
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi